

RAFEL GIBERT I RECASENS

Músic, director d'orquestra i de coral

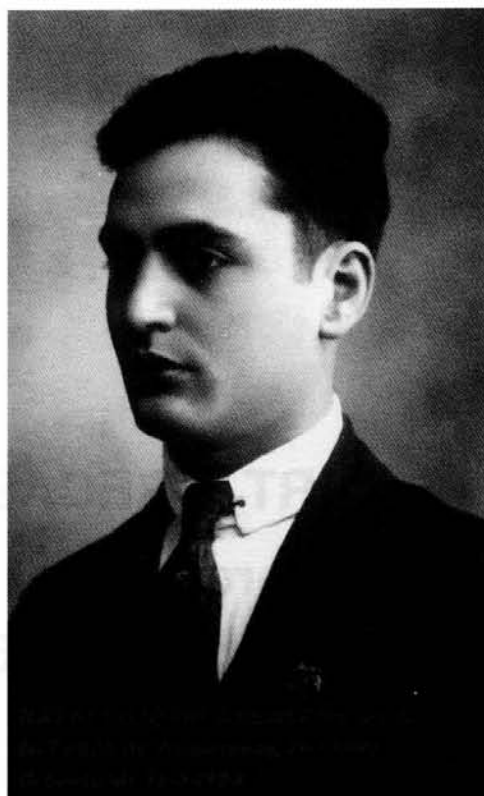
(*19-I-1899 - †28-V-1963)

Jordi Morant i Clanxet

El personatge que biografiem nasqué a La Pobla de Montornès el 19 de gener de 1899, lloc dels seus avantpassats. Era fill de Josep i Teresa, que tingueren tres fills més. Rafel ben aviat sentí en el seu endintre el desig d'estudiar música, perquè d'una forma o altre la sentí a casa seva des de menut, doncs el seu pare era avantatjat graller, cosa que va propiciar la seva afecció musical. Als 7 anys els pares li compraren un acordió diatònic, i al poc temps el sabia tocar de meravella, fent ballar i dansar la gent del poble.

Amb la clara visió del què volia ser, aprengué intensament solfeig i piano amb la mestra del poble i després anava a la veïna Torredembarra per millorar el seu nivell musical, i al mateix temps aprenia l'ofici de sabater, però la seva principal inquietud era saber molta música.

Als 17 anys Rafel Gibert entrà com aprenent a la prestigiosa sabateria a mida d'en Clotet Espinac del carrer de la Merceria de Tarragona. L'establiment era molt popular, tenint com a clients flor i nata dels tarragonins, i proveïa de calçat, fins i tot l'arquebisbe i també a molts clergues. Però el que li donà més popularitat va ser que el propietari fos el campaner de la catedral. Rafel Gibert, a més de ser un bon oficial, continuà aprenent més música amb Mn. Francesc Tàpies, organista de la Catedral a qui tingué com a professor, i li donà lliçons i li ensenyà harmonia. Per la seva aplicació i estudis nintans, Gibert i Recasens va ésser moltíssims anys el músic més clarivent i il·lustre que la vila de Constantí ha tingut.

MÚSIC DEL REGIMENT D'ALMANSA

Aquestes dades pertanyien de quan el jove Gibertrt estava al seu poble nadiu, La Pobla de Montornès.

Amb els pares, l'any 1917 es trasllada de població, tot entrant de masovers al Mas d'en Grimau, a Constantí, i van instal·lar-se a la "La Losa", i després al "Mas d'en Barber". El nostre personatge continua estudiant, tota vegada que l'ofici li deix capacitat de manobra per actuar. En el seu periple d'avantatjat músic, el 15 de febrer de 1920 entrà al servei militar a la caserna del regiment d'Almansa, que estava situada a la Rambla Vella tocant a l'església de Sant Agustí. Donades les seves qualitats musicals entrà a la banda de música, on tocava el saxofon, i assistia com a soldat a totes les audicions i concerts que celebrava la prestigiosa banda.

Tornat a la vida civil, el 26 de novembre de 1923 es casà amb Maria Padreny i Puig, el qual enllaç matrimonial se celebrà a la parroquial de Constantí, i del que nasqueren tres fills. Les noies nasqueren estant el pare al Sindicat Agrícola.

L'any 1926 es fa càrrec de la consergeria de l'esmentat Sindicat tot desenvolupant el seu ideal musical ensenyant-ne al jovent de tot Constantí, i ho feia, doncs, amb total altruisme.

Com a conseqüència de les seves activitats, el 1927 començà formant una massa coral composta de 50 veus i al cap de l'any, el 1928 transformava la coral en orfeó, amb la participació de 108 veus, 36 de femenines i 32 per home. L'Orfeó arribà a tenir un ampli i variat repertori amb cançons tant emblemàtiques com els "Segadors", la Sardana de les

Monges”, “El Cant a la Senyera”, “El Cant dels Ocells”, “La mort de l’Escolà”... i tantes altres més d’autèntica sensibilitat catalana.

Per allà el 1929 crea el “Quartet Humorístic Constantinenc” que estava format de tres veus escollides acompanyades per Rafel Gibert com a pianista; van tenir una època esplendent, fent múltiples actuacions, tant per festes majors com en diades assenyalades.

Entre els anys 1930 al 1934 va dirigir l’orfeó que es va formar a la població de El Morell.

En aquest temps es fa càrrec del Sindicat i els dies festius amenitza revetlles tocant magistralment el piano. Cal recordar que en aquella època s’acostumava ballar amb manubri. També un dia a la setmana el dedicava a fer ball per a ensenyar els estils i ritmes de moda.

Fora de la seva intensa activitat musical, l’any 1930 era nomenat Jutge de Pau de la vila de Constantí.

LA GUERRA, NOU ESTIL DE VIDA

1 d’octubre de 1934, adquireix a la ciutat de Reus el “Bar Reus”, i juntament amb els fills, s’en va a residir a aquella ciutat. El 1935 traspassa l’establiment al seu germà Llorenç. Llavors, junt amb Joan Roig, Joanet Batlliri amb qui va fer companyia, compren a l’Andreu Barberà la línia d’autobusos de Constantí a Reus.

Durant els anys que va viure a Reus dirigí una companyia de sarsuela reusenca, posant en escena obres com “La Revoltosa”, “Doña Francisquita”, “Luisa Fernanda”, “La del Manojó de Rosas”, i moltes més, que musicalment enriqué amb la seva mestria i talent.

En arribar la guerra fratricida de 1936, es col·lectivitzaren les concessions de les línies de transport entre poblacions. Els autobusos s’els emportaren els republicans per fer-los servir en el transport de soldats al front de guerra, i no els van veure mai més.

La família es traslladà novament a Constantí. L’any 1937 i pel perill que representaven els bombardejos s’emportà tota la família, juntament amb un refugiat provinent de Madrid que es deia Marcelino, a Sarral, fins que acabà la cruenta revolta.

Tot i que era nascut el 1889, encara va ser mobilitzat i destinat a un destacament de subministraments al Parc Samà a la rera guarda, lloc on molt possiblement coincidí amb el mestre Manuel Bonachí, lleidatà, retirat músic militar de Tarragona amb qui estigué tot el temps que durà la contesa.

Acabat el desastre i normalitzar el país, per no deixar perdre la concessió que tenia de la línia de Constantí a Reus, immediatament intentà posar-la en funcionament un carro i una mula que la família tenia dels seus pares, si bé per manca de mitjans i per raons que no venen al cas, i malgrat tot els esforços, no va ser possible remuntar el seu funcionament, motiu pel qual va vendre la seva part a Carme Sabater, posant-se a treballar a Constantí fent l’ofici de sabater.

El nostre personatge inquiet i amatent al que li dictava la seva imaginació, posà en marxa un petit taller al carrer Major i al cap de poc temps, tornava a emprendre les seves activitats musicals. Quasi bé diàriament i en acabar la tasca de sabater, tornava a l’ensenyament de música i solfeig per tothom que volgués aprendre. Rafel Gibert és un perso-

natge ben conegut a Constantí i força estimat. Al mateix temps empenia el seu treball de l'activitat musical començant per l'església, tornant a refer un ampli cor Parroquial, enveja d'altres moltes corals que cantava com una meravella la Gran Missa de Perosi a sis veus. Cal recordar a Mn. Enric Corbella del qui tenia un incondicional ajut com a vicari de Constantí.

Sempre tocava o cantava a les celebracions religioses, a les misses cantades, en funerals, en el mes de Maria i a les festes assenyalades, així com altres activitats que ho requerissin.

Com a compositor va escriure la música per a diferents versions dels Pastorets, que a les festes nadalenques es representaven a la sala Parroquial. També escriu algunes *caramelles* i *música del temps*. Gibert, per damunt de tot, tingué la vocació de dirigir i va ser una figura musical i un instrumentista consumat.

En una època més propícia realitzà una de les seves grans il·lusions, formant l'orquestra "Creación", que tingué un reconegut prestigi. El 1946 va fer un primer intent per la formació d'un grup de sarsuela, al que musicalment pertanyia la seva orquestra, representant "Los de Aragón".

Tocà tres temporades (1963-1965) a la Cooperativa Obrera Tarraconense, amb el conjunt "Palmer's" on Rafel Gibert sempre tocava el piano. Esporàdicament el canviava pel violí, donat que era un músic molt complert.

Pràcticament a partir dels anys cinquanta es dedicà professionalment a la música, ensenyant solfeig i piano en classes particulars.

Al cap d'un temps i per problemes burocràtics, l'orquestra "Creación" va enregistrar-se legalment com "Orquestra Coimbra" i així actuà una pila d'anys, siguent cobla-orquestra. Amb aquest conjunt musical es van fer populars diversos cantants de l'època com Bernardo Rios, Anibal Rey (que era nom artístic de qui realment es deia Josep Lòpez), Isidre Fontana, del poble de Constantí, Joan Fortuny, Dominguet, Feliu Sabaté i altres que havien cantat com a vocalistes, recordant entre altres a Raül de la Torre, nom artístic de Jaume Queralt de Tarragona.

LA SOCIETAT CORAL "EL PENSAMENT" I LA POBLA DE MONTORNÈS

Seriem injustos de oblidar el seu terròs d'origen perquè allà deixà cosins i família molt propera, i que a més els descendents tenen la fàbrica de lones S.A. Recasens. Els Gibert i els Recasens, estaven emparentats. Constantí pot enorgullir-se d'haver tingut un personatge pròcer, però també a La Pobla de Montornès, on nasqué, creiem li correspon una part important del seu mecenatge.

Deixà La Pobla molt a contracor, però molt sovint s'atansava per a visitar la corrua d'amics i parents. Se'l cridà per a revalorar l'"Aplec de Pasqua" pel dilluns de Pasqua dins de la festa Major Petita de l'ermita de la Mare de Déu de Montornès, on amb la coral "El Pensament", que dirigia, sortint a cantar les "Caramelles", obtingué els èxits més esclatants de 1950 a 1953. El mestre Rafel Gibert amb la seva orquestra "Coimbra" havia tocat amb llargues revetlles musicals a l'envelat de la seva Festa Major, diversos anys com també ho havia fet, dirigint-la, a les comarques tarragonines, del Penedès i de Barcelona.

Gibert, també havia portat la seva companyia de sarsuela representant, que recordem, "La Canción del Olvido". La formà el 1956 i havia representat sarsueles amb la part musical com "Los Gavilanes", "La Dolorosa", "Bohemios", "La del Manojó de Rosas", "La Dogaresa", i altres, donat que era un entusiasta d'aquest popular gènere musical.

Darrerament, durant uns anys tocà a la sala de festes "Màxim's" de Tarragona com a pianista de la formació musical. A Rafel Gibert i Recasens, darrerament, la vila de Constantí li va retre un sentit homenatge posant el seu nom a l'Escola Municipal de Música, glossant també el nostre Sr. Alcalde la personalitat i vàlua del mestre Gibert.

El nostre personatge Rafel Gibert i Recasens traspassà a Constantí el 28 de maig de 1963, víctima d'una greu dolença.